

Indische toko's zijn niet meer weg te denken uit de Nederlandse samenleving. Bijna iedereen heeft er wel een in de buurt, zo'n gezellige net iets te kleine winkel waar je allerlei heerlijke dingen kan kopen. Een serie over de verborgen geschiedenis van toko's in Nederland. Deze maand Toko Kediri in Rijswijk.

Maar als je een smakelijke saus erover doet, is tahoe hartstikke lekker.'

Knusse buurtwinkel

Rick: 'Ons eten is niet verwesterd. Klanten die in Indië hebben gewoond, zeggen vaak dat ze in Toko Kediri de smaak van vroeger proeven en dat onze gerechten precies zo smaken als zij in Indië smaakten. Van een tante die in Rotterdam woont, heb ik roti koekoes en Indische cake leren maken. Verder heeft mijn moeder mij in al haar keukengeheimen ingewijd. Het belangrijkste dat zij mij heeft bijgebracht is echter de Indische gastvrijheid.'

Toko Kediri moet een knusse buurtwinkel blijven. Rick wil niet dat zijn zaak groeit. Hij heeft ooit overwogen een terras bij zijn winkel te maken, maar liet dat idee al snel varen. 'Hoe meer we uitbreiden, hoe minder persoonlijke aandacht ik aan het eten en de klanten kan besteden', meent hij. In de winkelruimte staan drie tafeltjes waaraan klanten kunnen zitten om te eten. In een lange toonbank liggen afhaalgerechten uitgesteld. Verder verzorgt Toko Kediri de catering tijdens feesten en partijen. Af en toe helpt Farah, de zestienjarige dochter van Nicole en Rick, in de zaak mee. Haar ouders willen haar niet pushen de toko ooit van hen over te nemen. 'Ik hoop dat zij uit zichzelf deze stap zal zetten', aldus Rick. Twee keer is hij inmiddels in Indonesië teruggegaan. Zijn moeder is nooit meer teruggegaan. 'Misschien is ze bang dat ze in Nederland te veel last van heimwee krijgt zodra ze eenmaal haar geboorteland heeft teruggezien,' verklaart Nicole.

Toko Kediri

Lindelaan 81, Rijswijk
Telefoon: 070 - 390 16 13

Toko's in Nederland

In Indonesië had ze een eigen kokkin. In Nederland ging Sylvia Camphuisen (66) zelf koken om geld te verdienen voor haar gezin. Zij is de uitvindster van de Indische minisnack en coacht met veel plezier haar zoon Rick (42) en zijn vrouw Nicole (49) in hun toko in Rijswijk.

door Bettina van de Kar

'We hadden het jarenlang heel goed in Indonesië', vertelt Sylvia Camphuisen. 'Mijn man was afdelingsdirecteur van een suikerplantage in Kediri, een plaats op Oost-Java. Helaas is hij eind jaren zestig overleden. Ik besloot toen met mijn vier kinderen naar Holland te gaan omdat al mijn familieleden daar inmiddels naar toe waren verhuisd. In het begin woonden wij bij mijn oma totdat we eigen woonruimte vonden. Elke dag moest ik huilen van heimwee. Omdat ik mij flink wilde houden voor mijn twee zoons en twee dochters zorgde ik ervoor dat zij niet zagen hoe verdrietig ik was.'

Piepkleine risolles

Sylvia ging bij verschillende toko's en Indische restaurants werken. 'Vroeger had ik in Indonesië een kokkin die ik vertelde wat zij moest doen. In Nederland moest ik op mijn werk zelf koken en vertelden mijn werkgevers wat er moest gebeuren. Ik had er veel plezier in van hen nieuwe recepten te leren.

Na enige tijd ontmoette ik een aardige Nederlandse man met wie ik nu al jaren samenwoon. Hij opperde dat ik een eigen toko moest beginnen. Ik

maakte, toen ik nog in loondienst werkte, altijd lange dagen omdat ik mijn werkzaamheden heel goed wilde doen. Ik had ook zo'n lol in mijn werk dat ik soms de tijd helemaal vergat. Kun je net zo goed voor jezelf beginnen, vond mijn vriend. Met mijn spaargeld en wat geleend geld begon ik een eigen zaak in Voorburg. Ik was de eerste die Indische minisnacks zoals piepkleine risolles, pangsit, loempiaatjes en pasteitjes op de markt bracht. Vooral cateringbedrijven waren enthousiaste afnemers van mijn borrelhapjes. Ik kreeg zelfs een keer een order voor tienduizend minisnacks. Tot diep in de nacht heb ik toen samen met mijn kinderen deeg voor de loempiaatjes zitten rollen.'

Professor in gerechten

Zoon Rick was negen toen hij in 1970 met Sylvia en zijn broer en zusjes in Nederland aankwam. Na de middelbare school werkte hij twaalf jaar als elektromonteur bij Fokker. Toen zijn moeder het rustiger aan wilde doen, nam Rick met zijn oudere broer Peter de toko in Voorburg over. Twee kapiteins op een schip, dat werkte uiteindelijk niet. Daarom begon Rick acht jaar geleden samen met zijn vrouw Nicole een eigen toko in Rijswijk: Toko Kediri. Zijn moeder fungeert als tokocoach en steun en toeverlaat. 'Ik heb Rick tot professor in gerechten opgeleid', lacht ze. Bij Toko Kediri is Rick de kok en helpt Nicole de klanten in de winkel. Nicole is geen Indische. 'Mijn Nederlandse afkomst komt mij bij het omgaan met klanten vaak goed van pas', stelt Nicole. 'Ik help Nederlandse mensen regelmatig over de drempel bij het proeven van gerechten die zij niet kennen. Omdat ik uit mijn eigen ervaringen kan putten, nemen zij mijn adviezen graag aan. Ik vertel klanten bijvoorbeeld dat ik tahoe eerst ook maar sponzige dingetjes vond die mij niet lekker leken.

Foto: Roeland de Bruijn